

Elin Ring
Förbundsstrateg
Social välfärd/RSS
Elin.ring@kfjh.se

Sociala samrådsgruppen, SocSam

Ansökan om utökat grundbidrag Kvinnojouren Jämtlands län *samt* Överenskommelse om samverkansavtal mellan Jämtlands läns kommuner och Kvinnojouren Jämtlands län

Förslag till beslut

Förvaltningschefsnätverket rekommenderar Sociala samrådsgruppen att besluta:

1. Rekommenderar att kommunerna avslår Kvinnojouren Jämtlands läns ansökan om utökat grundbidrag om 2 800 000 kronor.
2. Rekommenderar att kommunerna beviljar ett verksamhetsbidrag om 1 968 281 kronor för år 2027. Fördelningen mellan kommunerna baseras på invånarantal per den 1 november föregående år och bidraget räknas årligen upp med 3%.
3. Rekommenderar att kommunerna godkänner Överenskommelse om samverkansavtal mellan Jämtlands läns kommuner och Kvinnojouren Jämtlands län, inklusive bidragsnivå i enlighet med punkt 2.

Sammanfattande bedömning

Kvinnojouren Jämtlands län har ansökt om att kommunerna höjer det gemensamma grundbidraget till 2 800 000 kronor. Förvaltningscheferna föreslår att ansökan avslås, då den begärda höjningen bedöms som alltför omfattande i relation till uppdragets omfattning, nuvarande bidragsnivå och andra prioriteringar inom verksamhetsområdet. I stället föreslår förvaltningscheferna att kommunerna beviljar ett grundbidrag om 1 968 281 kronor för 2027, motsvarande en uppräknings med 3 %, i linje med förslag till årlig uppräknings i det nya avtalet. En högre årlig uppräknings bedöms stärka Kvinnojourens långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Överenskommelse om samverkansavtal reglerar kommunernas gemensamma bidrag till Kvinnojouren Jämtlands län och syftar till att möjliggöra en självständig stödverksamhet för våldsutsatta kvinnor och barn. Det klargör att Kvinnojouren är en fristående ideell aktör som erbjuder stöd, rådgivning och förebyggande arbete, utan att utföra socialtjänstinsatser. Kommunerna åtar sig att ge långsiktig finansiering, samverka och ta del av årliga uppföljningar via SocSam. Avtalet fastställer även bidragsnivåer, fördelningsmodell, uppräknings, giltighetstid samt former för uppföljning och tvistlösning. Överenskommelsen ska gälla från och med 2027-01-01 och i tre år. Uppsägningstid är nio månader. Om ingen part säger upp överenskommelsen förlängs den med ett år i taget. Omförhandling kan begäras av part vid förändrade förutsättningar.

Övervägande

Samarbetet mellan Kvinnojouren Jämtlands län och Jämtland läns kommuner formaliseras i samverkansöverenskommelsen. Bidragssumma i överenskommelsen ska följa rekommendationsbeslut i ärende om höjt verksamhetsbidrag.

Bakgrund

Bakgrund

Kvinnojouren Jämtlands län är en idéburen och självständig organisation som i över 40 år gett stöd till våldsutsatta kvinnor och barn i hela länet. Verksamheten bedrivs oberoende och leds av föreningens egen styrelse. Kvinnojouren fungerar som en regional resurs med hög tillgänglighet, specialistkompetens och flexibilitet, vilket ger kommunerna likvärdig tillgång till stöd för kvinnor utsatta för våld. Målgruppen är kvinnor som lever med eller riskerar våld, hot eller kontroll, och jouren möter även barn och unga genom förebyggande arbete, kunskapshöjande insatser och stödsamtal.

SocSam beslutade den 2 juni 2025 att ge förvaltningschefsnätverket i uppdrag att, i samarbete med Kvinnojouren Jämtlands län, se över och föreslå revideringar av samverkansavtalet. Till politisk referensgrupp utsågs Margareta Winberg (S), Morgan Olsson (S) och Björn Sandal (S). Förvaltningschefsnätverket utsåg Anneli Valter och Erik von Krusenstierna att ingå i arbetsgrupp, med stöd av Elin Ring. Vid möte med arbetsgruppen avseende avtalet delgav Kvinnojouren att de ämnade inkomma med ansökan om höjt grundbidrag för verksamheten.

Ansökan om höjt grundbidrag

Ansökan om höjt grundbidrag skickades till respektive kommun i december 2025 och avsåg en höjning av bidraget till 2 800 000 kronor. Omräknat motsvarar detta cirka 21 kronor per invånare, beräknat på invånarantalet i varje kommun per den 1 november 2025. Den nuvarande bidragsnivån för 2026, 1 910 952 kronor, motsvarar i sin tur cirka 14 kronor per invånare.

Kvinnojouren motiverar det ansökta belopp med att det totala kommunala bidraget som fastställdes i nuvarande överenskommelse är långt under vad som krävs för att täcka verksamhetens faktiska omfattning. Trots detta har Kvinnojourens tillgänglighet och specialiserade stöd lett till ett ökande inflöde av stödsökande kvinnor, liksom av yrkesverksamma som efterfrågar konsultation och skolor som begär förebyggande insatser. Kvinnojouren lyfter även att förändrad lagstiftning och en ökad osäkerhet inför myndighetskontakter gör att vissa kvinnor drar sig för att vända sig till socialtjänsten. I många fall blir jouren därför deras enda kontakt för stöd – eller en trygg brygga som möjliggör att de senare vågar ta kontakt med myndigheter.

Sammanfattningsvis menar Kvinnojouren att behovet av ett starkt, tillgängligt och specialiserat civilsamhällesstöd snarare har ökat än minskat.

För att bedöma ansökan har förvaltningscheferna gjort en viss omvärldsbevakning. Den visar att det idag inte finns någon nationell standard för hur kommuner ska finansiera kvinnojouren, och skillnaderna i bidragsnivåer är mycket stora. Tillgängliga exempel visar att många kommuner landar kring 2–7 kronor per invånare, medan kommuner som satsar mer kan ligga på 10–15 kronor per invånare. En granskning av SVT Småland (2024) visar tydligt hur varierande bidragen kan vara även mellan kommuner i samma län. I deras genomgång av hur kommunerna i Kalmar län finansierar Kalmars kvinnojour framkom en variation från 2,3 kronor per invånare i Mönsterås till 14 kronor per invånare i Kalmar. Kommunala bidrag till kvinnojouren följer därmed ingen enhetlig modell, utan formas ofta av lokala prioriteringar, ekonomiska förutsättningar och politiska ställningstaganden.

Ytterst handlar frågan om ett politiskt ställningstagande. Förvaltningscheferna bedömer den ansökta höjningen som betydande – en ökning med 47 procent jämfört med nuvarande bidrag. Samtidigt begränsas föreningens möjlighet att erbjuda akut boende i sina lägenheter på grund av den nya lagen om skyddat boende, vilket är en del av det nuvarande avtalet. Då bidragets storlek måste vägas mot andra prioriteringar inom området föreslås att ansökan avslås. Däremot föreslås att föreningsbidraget inför 2027 uppräknas med 3 procent i enlighet med det nya avtalet, i stället för den tidigare tillämpade uppräknings om 2 procent

Nedan framgår skillnader mellan kommunerna i olika bidragsnivåer.

Kommun	1. 2026 års bidragsnivå - en/ nuvarande avtal (14,4 kr/invånare)	2. 2027-års bidragsnivå - en/ nuvarande avtal (2%) (14,7 kr/invånare)	3. Bidragsnivå 2,8 mkr - ny ansökan (ca 21 kr/invånare)	4. Bidragsnivå - förslag (3%) (ca 15 kr/invånare)
Ragunda	73 954	75 433	108 360	76 172
Bräcke	85 993	87 713	126 000	88 573
Krokom	227 403	231 951	333 200	234 225
Strömsund	157 462	160 612	230 720	162 186
Åre	182 687	186 341	267 680	188 168
Berg	102 236	104 281	149 800	105 303
Härjedalen	145 615	148 527	213 360	149 983
Östersund	935 602	954 314	1 370 880	963 670
Summa	1 910 952	1 949 172	2 800 000	1 968 280

Figur 1: Visar skillnader i fördelning mellan kommunerna kopplat till olika bidragsnivåer, utifrån befolkningens mängd 1 november 2025. 2026-års bidragsnivå (1 910 952 kr), 2027 års bidragsnivå – 2% uppräkning (1 949 172 kr), ansökt bidragsnivå – ca 47% uppräkning (2 800 000 kr), föreslagen bidragsnivå – 3 % uppräkning (1 968 281 kr).

Överenskommelse om samverkansavtal

Flera möten har genomförts mellan arbetsgruppen och företrädare för Kvinnojouren, där bland annat dialog har förts kring vilken avtalsform som är mest lämplig för bidraget. Arbetsgruppen har undersökt möjligheten att använda en IOP, då omvärldsbevakning visar att detta är den vanligaste modellen för bidrag till kvinnojourer nationellt. Kvinnojouren har dock uttryckt en önskan om att i stället teckna en överenskommelse om samverkansavtal. Efter dialog med den politiska referensgruppen har ett förslag till sådant avtal nu arbetats fram.

Avtalet reglerar kommunernas gemensamma verksamhetsbidrag till Kvinnojouren Jämtlands län och syftar till att möjliggöra en självständig stödverksamhet för våldsutsatta kvinnor och barn i hela länet. Det tydliggör att Kvinnojouren är en fristående ideell aktör som erbjuder stöd, rådgivning, säkerhetsplanering och förebyggande arbete, utan att utföra socialtjänstinsatser. Kommunerna förbinder sig att ge långsiktig finansiering, samverka med Kvinnojouren och ta del av årlig uppföljning genom SocSam. Avtalet fastställer dessutom bidragsnivåer, fördelningsmodell, årlig uppräknings, giltighetstid samt former för uppföljning, tvistelösning och force majeure.

Kommunförbundet Jämtland Härjedalen

Elin Ring
Förbundsstrateg

Bilagor:

1. Ansökan om utökat grundbidrag Krokom
2. Överenskommelse om samverkansavtal